

FN

FAKTA.

AGENDA 2030

Agenda 2030 syftar till att alla människor ska kunna leva drägliga, jämställda och trygga liv. På bilden några skolbarn.

17 gemensamma mål stort framsteg för mänskligheten

I september 2015 antog ledarna för världens länder en ny global utvecklingsagenda, Agenda 2030. Den består av 17 mål för hållbar utveckling som syftar till att utrota fattigdom och hunger, rädda vår planets ekosystem och klimat och säkerställa att alla människor på jorden kan leva drägliga, jämställda och trygga liv.

De 17 Globala målen ersatte den 1 januari 2016 de åtta s k millenniemålen som främst fattiga länder har arbetat med att uppnå sedan början av seklet. Att de nya målen ska genomföras i alla världens länder är en avgörande skillnad och regeringar jorden runt jobbar nu med att få igång arbetet.

Agenda 2030, med 17 mål och 169 delmål, är den mest ambitiösa agendan för hållbar utveckling som någonsin antagits av världens länder. Begreppet hållbar utveckling innebär att utvecklingen ska vara både ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar. Visionen är att målen ska vara uppfyllda 2030.

Det finns flera viktiga skillnader mellan de 17 Globala målen för hållbar utveckling

(*Sustainable Development Goals, SDG:s*) och de tidigare millenniemålen (*Millennium Development Goals, MDG:s*). Millenniemålen formulerades av ett fåtal FN-tjänstemän utan insyn från omvärlden, de handlade nästan uteslutande om utveckling i fattigare länder och endast ett fåtal frågor fanns med – omständigheter som var och en har lett till kritik. När världens länder 2012 i Rio de Janeiro

enades om att ersätta millenniemålen med en uppsättning nya mål höjdes därför många röster med krav på nya och annorlunda tag. Detta resulterade i en bred, positiv och inkluderande process ("Post 2015") där miljontals människor från hela världen under tre års tid bidrog till innehållet i den nya agendan.

Agenda 2030 – globala mål

1 INGEN FATTIGDOM
Avskaffa fattigdom i alla dess former, överallt

4 GOD UTBILDNING FÖR ALLA
Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla

7 HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA
Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla

2 INGEN HUNGER
Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk

5 JÄMSTÄLLDHET
Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt

8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT
Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla

3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE
Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar

6 RENT VATTEN OCH SANITET FÖR ALLA
Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla

9 HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR
Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation

HISTORISKT FRAMSTEG

Att förhandlarna under 2015 till slut lyckades jämka ihop alla önskemål och lägga fram en text som alla länder kunde ställa sig bakom är ett historiskt steg framåt för mänskligheten. Under många år var utveckling och miljöfrågor två separata spår i mellanstatliga förhandlingar där man förenklade kan säga att länder i ”Syd” värnade utvecklingsfrågor medan länder i ”Nord” värnade miljöfrågor. Uppdelningen ska-

pade en klyfta mellan de två lägren. I och med antagandet av Agenda 2030 har den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga dimensionen integrerats. Och då bl a ”fredliga samhällen” och ”jämställdhet” tillförts som viktiga mål har världen nu fått en plan som på ett unikt sätt greppar om de många olika dimensionerna av mänsklig utveckling.

Dokumentet, *Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development* antogs av världens ledare vid ett toppmöte i FN-högkvarteret i New York den 25 september 2015. Förutom målen och delmålen innehåller det en politisk deklaration, en beskrivning av läget i världen samt ett kapitel som handlar om hur målen ska nås och vilka medel som krävs.

För att arbetet och framstegen med de globala målen ska kunna mätas krävs det att tydliga indikatorer formuleras för varje delmål. Indikatorerna avgör hur och vad varje land ska rapportera in till FN. År

2016 togs dessa indikatorer fram och från Sverige deltog Statistiska centralbyrån, SCB, i detta arbete. Förutom de globala indikatorerna som FN tar fram globalt kan alla länder också utforma sina egna.

För att uppföljningen och genomförandet av de globala målen ska komma att ske på ett effektivt och samordnat sätt tog Sveriges statsminister Stefan Löfvén, i samband med toppmötet i september 2015, initiativet till en högnivågrupp. Nio ledare från olika delar av världen ska på olika sätt ska främja och påskynda arbetet med den nya agendan. Tillsammans med Sveriges statsminister deltar ledarna för följande länder i gruppen: Brasilien, Colombia, Liberia, Sydafrika, Tanzania, Tyskland, Tunisien samt Östtimor.

SVERIGE OCH AGENDA 2030

Ansvar för att nå målen vilar på varje lands regering. I Sverige lanserades Agenda 2030 vid en konferens i Stockholm

”Vi är den första generationen som kan utrota fattigdomen och den sista som kan stoppa klimatförändringarna.”

FN:s fd generalsekreterare Ban Ki-moon

för hållbar utveckling

Minska ojämlikheten inom och mellan länder

Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser*

Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva, och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer

Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara

Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling

Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling

Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster

Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald

* Med beaktande av att FN:s ramkonvention om klimatförändringar är det främsta internationella, mellanstatliga forumet för förhandlingar om hur världen ska hantera klimatförändringarna.

i januari 2016. Förutom statsminister Stefan Löfven medverkade bl a civilminister Ardalan Shekarabi, som ansvarar för genomförandet av agendan i Sverige, samt ministern för internationellt utvecklingssamarbete och klimat Isabella Lövin, som ansvarar för Sveriges utvecklingssamarbete med andra länder.

De närmare 600 åhörarna vid lanseringen var främst representanter för myndigheter, civilsamhälle, akademien, fackförbund och näringsliv. Kommuner och regionala myndigheter är viktiga aktörer eftersom det är regionalt och lokalt som arbetet med de nya utvecklingsmålen måste ske i praktiken.

I mars 2016 tillsattes en nationell delegation som ska arbeta med att sprida kunskap om målen, ta fram en handlingsplan för Sveriges arbete med Agenda 2030 och förankra agendan hos länsstyrelser och övriga myndigheter. Samtidigt arbetade de olika departementen under våren 2016

med att ta fram egna planer för hur de ska arbeta med PGU, politiken för global utveckling, som är nära sammankopplad med den nya utvecklingsagendan.

VIKTIGA MILSTOLPAR

Vid sidan av toppmötet i FN-högkvarteret i september där Agenda 2030 antogs hölls ytterligare två stora internationella konferenser under 2015 där avgörande beslut

fattades som rör världssamfundets fortsatta samarbete på utvecklingsområdet.

I Addis Abeba, i Etiopien, hölls i juli 2015 den tredje internationella konferensen om utvecklingsfinansiering (*Financing for Development, FfD*) där deltagarna enades om ett hundratal insatser för att finansiera arbetet med de globala målen. Ekonomiska medel för genomförandet är nyckeln till förverkligandet och är en förutsätt-

Foto: UNFPA/Abraham Galaw

Att avskaffa barnäktenskap är en del av mål fem. Fatuma, på bilden, är en ung etiopisk flicka som deltar i FN-förbundets projekt Flicka med syfte att stoppa barnäktenskap och könsstympning.

ning för att nå målen till år 2030. Kostnaden för implementering av Agenda 2030 förväntas uppgå till ca 3000 miljarder amerikanska dollar per år. Det är ca 30 gånger mer än det samlade globala biståndet per år. Därför behöver näringslivet vara en partner i finansieringen av den globala utvecklingen och en drivande kraft för att nå samtliga 17 mål. Under konferensen i Addis Abeba diskuterades dessutom teknologiöverföring, handel och betydelsen av relevant och bra statistik. Framstegen under konferensen bidrog

till att FN: medlemsländer kunde anta Agenda 2030 i september 2015.

Mål 13 som fokuserar på klimatfrågan har en fotnot som hänvisar till FN:s klimatförhandlingar, då ett klimatavtal inte var på plats när den nya agendan skrevs under i september 2015. I december 2015 var det dags för årets tredje stora FN-möte där världens länder samlades i Paris för att anta ett nytt globalt klimatavtal. Även denna konferens (COP21) blev framgångsrik och förhandlarna kunde till slut presentera Parisavtalet (*the Paris Agreement*) som

bygger på nationella klimatåtaganden som ska skärpas vart femte år. Därmed var den viktiga sista pusselbiten i Agenda 2030 på plats.

Läs mer om Agenda 2030 på:

- www.fn.se/agenda2030
- www.globalamalen.se
- www.regeringen.se (sök på "Agenda 2030")
- www.un.org/sustainabledevelopment

DET HÄR KAN DU GÖRA:

Agenda 2030 med de globala målen för hållbar utveckling är antagen. Dokumentet i sig är ett enormt framsteg men det är nu det riktiga arbetet börjar då agendan ska genomföras i varje land! För att vi ska lyckas måste alla hjälpas åt. Här är några förslag på vad DU kan göra:

Arbeta med Agenda 2030!

Agenda 2030 ska genomföras i Sverige. Hur ska det gå till? Alla måste dra sitt strå till stacken: regering, riksdag, kommuner, landsting, näringsliv, forskarsamhället, organisationer och inte minst du och jag. Vi hoppas att alla medlemmar i FN-rörelsen vill vara med och pusha på arbetet i Sverige. Kontakta gärna FN-förbundets ambassadörer för Agenda 2030 för ett besök där en ambassadör informerar er verksamhet om Agenda 2030. Vi utbildar nya ambassadörer varje år och är du ungdomsmedlem kan du ansöka till hedersuppdraget. Mer info finns på fn.se/ambassadorer.

Sprid kunskap!

Ju fler som känner till Agenda 2030, desto fler kan bidra till ett lyckat genomförande. Kännedom och kunskap är nyckeln till engagemang! Ett enkelt sätt att sprida information är att beställa en bunt av detta faktablad från FN-förbundet och ge till vänner och bekanta, lägga på fikabordet eller i väntrummet. Du kan också beställa annat informationsmaterial, som foldrar och affischer, från FN-förbundets butik. Mer info finns på fn.se/agenda2030.

Alla borde vara feminister!

FN-förbundet har arbetat för att påverka processen som ledde fram till Agenda 2030 och har drivit flera frågor som av många ansetts kontroversiella. Dessa frågor har främst handlat om kvinnors och flickors rättigheter och om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), som nu till viss del ingår i mål 5.

Albert Bonniers Förlag har tillsammans med FN-förbundet och andra organisationer gett ut den nigerianska författaren Chimamanda Ngozi Adichies bok "Alla borde vara feminister". Vi har distribuerat den till alla i gymnasieskolans årskurs 2 och FN-förbundet har producerat en lärarhandledning till den. Boken beställs från FN-förbundet och lärarhandledningen finns att laddas ned från fn.se/adichie.

Foto: FN-förbundet/Mikaela Lindström

Är du mellan 18-26 år? Då kan du ansöka om att bli en av FN-förbundets ambassadörer för Agenda 2030! Läs mer på fn.se/ambassadorer